

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna značka:

Obe izdani na leto gid. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, štiri leta in na mesec razmerno.
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.: ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posiljena, osmrtnice in javne zaveze, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loca Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Ali naj v deželi Slovencev res le ptujcu žari sreče svit?

Slovenci smo res čudni ljudje. Čuden narod — smo. Jedna posebna posebnost med mnogimi drugimi posebnostmi našimi je na jedni strani obnemogel fatalizem proti tujcu in na drugi strani najagilnejša zavist proti domačinu, proti rojaku. Tujec bodi, kakoršen hoče — drag nam je; tujec delaj mej nami, kar bočeš — ljubo nam je; tujec nas zasramuj, mi se ne upiramo; tujec nas odiraj — mi trpimo in držimo v nebeški potrpežljivosti, in tujec bogati ob naših žaljih in v isti meri, kakor mi božamo — mi nosimo to kakor da nam je usojeno in kakor da je to najnaravnejša stvar na svetu, ki se ne da predrugačiti in proti kateri je vsako oporekanje greh — — — — —

Na to stran so torej Slovenci uzor krščanske potrpežljivosti — trpinji, ki si na tej zemlji bogato služimo nebesa z udanostjo in resignacijo.

Ali oglejte nas od druge strani, pa boste videli, da znamo tudi stiskati pesti, da znamo groziti in uničevati! Le glejte nas, kaki kaveljni smo, vedno z zavilanimi rokavi, kadar se postavljamo v pozitivno proti domačinu, sorojaku in soplemenjaku, proti bratu. Istemu Slovenceu, ki je apatičen in fatalist do skrajnega nasproti vsemu, kar dela mej nami drugorodec, tujec, istemu Slovenceu, ki nima nič proti temu, ako mora trpeti in se zvijati v gospodarski odvisnosti od tujca: kako mu zavre v srecu plamen zavisti, ko vidi, da si je opomogel kateri domačin, rojak! To je vse kaj — družega, to ne sme biti. To je grda — sebičnost, to je zločin na narodu. Domačin, ki si je kaj pridobil, če tudi s poštnim delom in velikim trudom, sorojak, ki se je kaj naučil od tujcev, kako treba delati, soplemenjak, kateremu je — Bog ve, po kakem čudu — prišlo v kri nekoliko podjetnosti — ne, tak človek ne spada v naš stari, dobri in pošteni slovenski okvir. Torej, proč žujim, s tem sebičnejšem in koristolovcem! Proč s takim človekom, ki poleg dela za narodno stvar misli tudi — na-se! Kričajmo ga, kričajmo ga! Sosebno pa mi vsi, kolikor nas je — in koliko nas je! — ki si ne znamo pomagati, in ki smo preindolentni, da bi kaj započeli; katerim se preleno pretaka kri po žilah in ki smo brez vsake energije in ki smo vsi bogati le na splošni slovenski lastnosti — na pomanjkanju slehernega podjetnega duha!

Če pa smo že mi taki, da nismo za nič, ali ni potem grozna drznost, neodpustna prepotenea, če hoče biti kdo izjema mej nami, če hoče biti kdo drugačen, nego smo mi, in bodisi tudi — bolji?!

Da, taki smo mi Slovenci! Na žalost, da smo taki. Kakor da bi bilo zapisano v knjigi usode, da Slovenec, ki se je porodil berač, mora tudi ostati berač vse svoje žive dni! Kakor da se je oni, ki bi to slovensko »usodo« hotel korigirati z — lastno pridnostjo, pregrešil proti svojemu bližnjemu. Kričajmo ga, ubijmo ga takega drzneža, takega koristolovca! Proč žujim, ki je nevarna častitljivim starim tradicijam slovenskim! Bogu bodi potoženo, da smo taki!

Do teh razmišljanj nas je dovela notica v »Naši Slogi«, v kateri je naznanjeno, da je Gabršček odstopil koncesijo svoje tiskarne v Pulju hrvatski stranki v Istri in da je torej tiskarna pre-

šla v last te stranke. To vest spremlja »Naša Sloga« z nastopnimi besedami:

»Glejte, tudi o tej priliki nam je došel glavni navor od brata iz sosednje pokrajine. Da ni bilo Gabrščekove pomoči in podjetnega duha, še danes bi morda ne imeli tega narodnega podjetja v Pulju. Pa je še ljudi, ki kriče na brate iz drugih pokrajin, da so došleci!«

Tu jo imate torej sodbo od strani, ki je morda najrazsodnejša nad nami Jugoslovani! Tu imate glas iz tabora mučnikov, trpinov in — sokolov, iz tabora, v katerem plamti najčisteje, najidealnejše rodoljubje, iz tabora, v katerem vsi žrtvujejo, vsi delajo, iz tabora, ki ne pozna izkoriščanja, iz tega tabora imate glas, kolika pridobitev je prišla narodni stvari v Istri od — Gabrščekove podjetnosti. Da je to važno podjetje iz laških rok prešlo v naše roke, to je pridobitev, kateri posledic danes ni možno zadostno ceniti, ki pa bodo gotovo pravi blagoslov božji za našo stvar v Istri.

A sedaj pa pomislimo, kaj vse se je od slovenske strani podtikalo Gabrščku prav zato, ker je bil korajžen in podjeten dovolj, da si je znal pridobiti koncesijo za tiskarno v Pulju! Malone da ni bil krvoses naroda in izdajica, ki svoje stališče v narodnem gibanju izkorišča za svoje umazane namene!! Ali pustimo rekriminacije!

Nismo zapisali tega članka v proslavo Gabrščka, ampak na klasičnem izgledu smo hoteli pokazati, da smo Slovenci res taki, kakor smo opisani gori. Nikdo ne sme biti priden, ker to ne ugaja lenuhom; nikdo ne sme biti podjeten, ker tega nočejo indolentni.

In to je zlo, ki je veliko huje, nego vse sovražstvo nasprotnikov. Vedno kričimo, da narod mora imeti krepak sreden stan — čvrstih obrtnikov in trgovcev. A od kje naj nam pride tak stan, ako bomo sistematično ubijali onega podjetnega duha, brez katerega ni trgovskega in gospodarskega napredka? Od kje, ako bomo se svojo zavistjo ubijali vsakogar, ki si je z marljivostjo in podjetnostjo kaj pridobil, recimo, tudi na takih podjetjih, ki so v zvezi z narodnim gibanjem?! In mej tem nimamo nič proti temu, ako nas tujec odira notri do kosti! Ali je res tako zapisano, da v deželi Slovencev le tujcu sme žareti sreče svit?! Ako je tako, potem se sami odrekamo boljši bodočnosti, potem si sami pišemo sodbo, da nismo vredni življenja, da nismo vredni svobode in samostojnosti! Potem se sami stavljam pod kuratelo in kličemo tujca, naj nam bo varuh in — gospodar!

Razmišljajte! Spametujte se!

Kaj je radikalizem?

O h l a s d o b y s.

Radikalizem, pa naj se gleda s katerega-koli stališča, je samo odrastek liberalizma. Najprvo znači negiranje, zanikanje kakega doslej že obstoječega reda, kateri se, ako teži kako vrsto naroda, imenuje: pritisk. Pa samo zanikanje! Če povprašas kakega pristaša radikalizma, naj povè: kako misli prevesti to, kar zanika, kakšen rezultat misli podati? — odgovarja navadno s tem, da — molči. No, kdor molči, je odgovoril devetim! Največja napaka vsakega radikalizma je, da ruši ali ne — stavi. In uprav vsled tega

vsaka radikalna stranka, kedar je zmagala in ima pristopiti k delu, vidi, da nima pozitivnega jedra in — pada nazaj v liberalizem. Ako se spametuje, začne delati, pa to ni več radikalizem — to je delo z realnimi razmerami, neimajoče v sebi prav nobene sledi bivšega bučanja. Sledeča velika napaka je njegova občutnost, kar je tudi vzrok, da mu nedostaje stvarnosti. Radikalnost ima koren v temperamentu, ne pa v razumu; v nji je več psihološkega gibanja, nego pa znanstvenega poznavanja. Glavno ulogo igra v nji mladost, kar je naravno, kajti le-ta je s svojim kvasom najbolj nagnjena k energičnejšemu postopanju in gibanju; pristopnejšemu občutkom. To se vidi tudi v tem, da se že stranke, ki zahtevajo le delavnejšega postopanja, nego je bilo do sedaj, pa naj jih tvorijo zreli možje, imenujejo »mlade«. N. pr.: mlada Nemčija, mlada Italija, mladi Hegelovec itd. Na Češkem so vse stranke »mlade« — razun Staročehov. Po tem-le se vidi, da so glavni pristaši radikalnih frakcij mladež: študenti, doraščajoči mladeniči, mladi neizkušeni možje.

Radikalizem je torej levo krilo liberalizma, od katerega zahteva le hitrejšega in energičnejšega postopanja. O tem pa ima iste napake kakor ta, in vseh — vsled svoje naglice — še več. Radikalizem pa je popolnoma odvisen od protivnika. Ako se n. pr. bojuje proti klerikalizmu, je v nevarnosti, da se tudi klerikalizem poprime radikalnosti. In v takem slučaju ostaja zmagovalec oni, kdor je radikalnejši. In meje boja je zelo težko določiti; nikdar se ne vé, so se-li že prestopile ali ne — k lastni škodi. Na realnem delu bi pa odpadel boj, a protivniku bi bilo vzeto orožje; pri samem radikalizmu more biti tudi reakcija radikalna in propad, in tudi dobre stvari, zagotovljen.

Znaki radikalizmu torej so: zanikanje, precejšnja občutljivost, nerazmišljanje o daljših ciljih in s tem tudi nesistematičnost vse smeri.

Radikalizem nima nikakega sistema, ker ga imeti ne more: je samo taktika, je način ravnanja, nikdar pa ravnanje samo. Radikalizem nima odgovorov na vprašanja, ki bdé pod čelom modernega človeka, na njegovo razmerje do Boga, do lastne notranjosti, do društva, do žene, do socialnih prikazov in del. Pušča vse to do dobe, ko bo baje to vse praktično izvajal, ali pa proglašaja popolnoma v duhu liberalizma: razreši vsakdo to sam. *Laissez aller!*

N. pr.: gotovi češki radikalni časopis je bil povprašan o programu svoje stranke. »Čitajte naše uvodne članke!« je bil odgovor. Prosim, je-li mogoče iz uvodnikov, pisanih od raznih žurnalistov, v raznih dobah in v različnih pozicijah sestaviti jednoten, v vsem vzajemno harmonirajoč, nerušč se političen program?! Dvomim. Radikalizem je dalje odvisen od napak desnega krila liberalizma; ko bi le-to storilo svoje dobro, bi radikalizem v obče moral odpasti. Ko si zagrešil, lahko zakličeš: no, naredim pa drugič boljše. Da, ko bi prišla taista prilika, da, tedaj bi bilo mogoče; ali politični položaj se istotako ne ponavlja, kakor se ne ponavlja zgodovina. Ako radikalizem nima direktive za seboj, po kateri se mu je ravnati v vsakem slučaju, pada nazaj v napake, bodi v druge, nego jih ima liberalizem, bodi še v večje.

Toliko o radikalizmu kakor smeri. V obče pa zamoremo vsa ta izvajanja spojiti v jedno ter

reči: radikalizem ni delovanje, je tak- tika: le s sredstvi k cilju, kateri pa, nota bene, lastniku ni znan.

Ant. Kristan.

DOPISI.

Iz Celja, 10. avgusta. Odkritje spo- menika dru. Vatroslavu Oblaku.) Že me- seca junija bi se bil imel odkriti spome- nik znamenitemu slovanskemu učenjaku dru. Vatroslavu Oblaku, slavnemu celjskemu rojaku. Toda prišle so tedaj vmes različne zapreke in tako se je ukrenilo, da slovesno odkrijemo ta spomenik, postavljen od čestilcev in spoštovateljev pokojnika, še le v dan 9. avgusta, baš v dan, ko so prihiteli v naše mesto češki akademiki. Ura odkritja se je nastavila na najdajšo predpoludne. Ker pa Čehov tedaj še ni bilo, za popoldne pa je bil na programu že pohod starega gradu, smo se Slovenci sami podali na pokopališče. Britka čutstva so me obšla, ko nas je mala četica obsto- pila prerani grob učenjaka Oblaka. Da, mala če- tica je bila to. Izostalo je mnogo celjskih odlič- njakov in inteligentnih meščanov. Mnogi izmed teh bi bil pač lahko žrtvoval spominu slavnega Oblaka pol ure, pa bilo ga ni. Pa ne samo to. Pogrešali smo do cela zastopnikov slovanskega jezikoslovja: ni tu bilo Jagića, niti Murka, ni Štreklja, niti ka- kega češkega ali ruskega jezikoslovenca, in vendar čujemo, da je mnogo teh mož sedaj v letovišču v Opatiji, od koder bi jim pot v Celje ne bila niti predruga, niti predolga, niti nekomodna. To dej- stvo, da tu manjka skoro vseh ožjih znancev, pri- jateljev in strokovnih tovarišev pokojnika: to dej- stvo, ki priča, kako radi se bahamo s kakim učenjakom, dokler živi, pa kako malo se zmenimo, ko je zatisnil zemeljske oči in je izginil iz naše srede, to trpko, a resnično dejstvo je na mnogega napravilo prebritek utisek. Toda zadovoljili smo se s tem, kar je bilo in ob tej sramotno skromni udeležbi odkrili nagrobni spomenik Oblakov.

Cerkveni obred je opravil preč. g. Rančigaj. Gosp. Dragotin Hribar je s kratkimi a prisrčnimi besedami nagovoril navzoče in izročil odkriti spo- menik okrajnemu zastopstvu celjske okolice, v ka- teri leži pokopališče.

S početka je bilo sklenjeno, da pokojnikov prijatelj, g. dr. Fran Vidie — on se je jedini iz- mej slavistov udeležil odkritja —, urednik držav- nega zakonika na Dunaju, z daljšim ogovorom razjasni navzočim epochalen pomen pokojnikov v slovanskem in slovanskem jezikoslovju. A čisto po nepotrebnem se je tu utaknilo vmes celjsko okrajno glavarstvo in prepo- vedalo ta govor. Ne vem, kaj ima opraviti okrajni glavar ondí, koder gre beseda le jedino cerkvenemu oblastvu, in to je seveda drage volje dovolilo govor.

Na to sta predsednika »Slovenije« in »Tri- glavca« položila na grob venca, katera so poklonili slovanski akademiki nesmrtnemu Oblaku. Peveci pa so prelepo zapeli »Blagor mu, ki se spočije«.

Tako smo zapustili grob, ki krije toliko nezvršenih načrtov, toliko nedovršenih idej, in se podali s pokopališča, kjer smo pač pogrešali tega in onega moža, kjer pa ni manjkalo okrajnega ko- misarja, da je pazil, se-li izvršuje glavarjev ukaz in če se res m o l e č odkriva spomenik ali ne: ne agitatorju, ampak veleumu. Genij človeštva: zakrij si obraz! — Takega okritja si nisi zaslužil nepozabni naš Vatroslav! Toda tako je plačilo sveta! Zato smo se pa mi, ki smo prišli k odkritju, tem prisrčnejše spomnili Tebe, tem iskrenjeje pomoli- li za mir duši Tvoji, pa se tudi ne izognili pre- britki misli, da Te je tako hitro pozabil celjski inteligentni svet, da so Te pozabili nehvaležni Slo- venei, pa tudi slovanski učenjaki, tisti, ki so Te nekdanj radi videli v svoji družbi in se ponašali, da Te imajo mej sabo in da se morejo naslanjati z izrednimi plodovi listrega duha Tvojega. In po- milovali smo pričujočega očeta in sestro pokojnega Oblaka, da sta morala gledati, kako malo se je pobrigal slovanski svet za to slavje njunega ljub- ljenea — sina in brata.

Spomenik je izborna delo ljubljanske tvrdeke Tomanove. Na ponositem spomeniku, je v sredini doprsna marmornata podoba, predstavljajoča nes- mrtnega našega učenjaka Vatroslava Oblaka.

Politični pregled.

TRST 12. avgusta 1899.

Za slovensko bogosluženje v Dalma- ciji. Pavel Relja Ohmučević, ta potomec zgodovinske hrvatske rodbine in bivši avstrijski odposlanec na marokanskem dvoru, se je nedavno mudil v Rimu. Tu je obiskal kardinale Rampollo, Agliarda, Steinhuberja in Lazzello, da bi se obvestil, v ka- kem stanju je sedaj vprašanje o glagolice. Kardinali so mu zatrjali, da sv. stolica najtočneje proučava to vprašanje in da želi biti dobro obveščena o vsem, da bo mogla izreči pravično sodbo. Zato je svobodno vsakomur, torej tudi posvetnjakom, da se o tem vprašanju obrnejo do sv. Stolice, katera sprejemlje vsaki utok in ga proučava. Gospod Ohmučević je o tej priliki z jako učenimi razlogi branil ta stari privilegij. Povdarjal je, da ta pri- vilegij ni dan posamičnim duhovnikom, ampak cerkvam vse zemlje; a te ne morejo zgubiti pri- vilegija, ako kateri duhovnik ali ni hotel ali ni znal uživati istega. Opisal je zadarskega nadškofa, ki je proti volji naroda polatinil 107 župnij svoje škofije. Pridodal je, da inovacija ni iz ljudstva, ampak od latinizatorjev, ter da hrvatski narod ne zahteva drugega nego restitutio in integrum. Ne torej formalno obnovo postopanja ob novita reperta. Opazil je, da se paragrafi državljans- kega prava o zastarelosti ne morejo uporabiti v vprašanju glagolice. Ako se komu radi lastne ko- risti zljublja kazati to versko vprašanje v poli- tični luči ter slikati glagolice kakor puntarje in prevratnike, potem protestuje proti temu ves naš narod, ki ne zahteva drugega, razun zjedinenja in svobode pod svojim zakonitim vladanjem. Ohmuč- evič je priporočal brzo povoljno rešenje, ker je pe- riculium in mora, da se ne godi: Roma deliberante Dalmatia catholica disperat.

Vilagoš. Jutri bomo odhajali znamenito obletnico: petdesetletnico znamenitega zgodovinskega dneva. Dne 13. avgusta 1849. se je pri Vi- lagošu uporni madjarski general Artur Görgey z 20.000 pešev, 2000 konjenikov in 130 topi udal na milost in nemilost ruski ar- madi, kateri je zapovedoval Rüdiger.

Malo dni je tega, kar je neki govornik o neki priliki v Barkovljah naglašal v humoristični obliki, da so nas Slovane v Avstriji vedno porab- ljali le v to, da smo — izganjali hudiča, da smo igrali ulogo — rešiteljev Avstrije, za kar pa nismo želi nikdar zaslužene hvaležnosti. Takov spomen- dan je tudi jutrnji. Zato se nam zdi umestno, da se spomnimo tudi mi tega dneva, te kapitulaci- je Madjarov pred — panslavizmom. To je bil namreč resničen politični panslavizem: slovanski narodi, združeni, podprti in oja- čani po ruski armadi so nastopili ka- kor rešitelji Avstrije.

O drugem panslavizmu zgodovina ne ve niti besedice; isti živi le v možganih tistih, ki bi radi zvalili svoje grehe na tuje rame...

Dan slave za vesoljno Slovanstvo je bil dan 13. avgusta 1849. l. Tega dne je padel jeden naj- ljutejših sovražnikov, oholi Madjar, v prah pred Slovanstvom. Kapitulirali so bili Madjari prav za prav že poprej. Po zmagah generala Görgeya pri Gödöle, Vajecmu, Nagy-farlu so prišli za Madjare nesrečni dnevi bitek pri Komornu, Debrecinu in Aradu (9. avgusta). Ogerska vlada je bila v takih škripeh, da je ponudila krono — ruskemu carju. Ta sklep je imel izvršiti general Görgey, ki je bil dne 11. avgusta imenovan diktatorjem. Že dva dni pozneje pa se je moral, obkoljen od Rusov, ki so bili prihiteli rešiti Avstrijo, od vseh strani, podati na milost in nemilost. S tem je bila usoda revolu- cij Madjarov odločena... Živel spomin na po- membni zgodovinski dan panslavizma: rešitelja Avstrije!

Revolucija Madjarov je bila udušena z slo- vansko krvjo. Zato pa so danes Madjari gospo- darji v državi in voditelji nje vnanje politike, mi Slovani, rešitelji, pa smo, kar — smo!

Praška »Politik« je v svoji številki od minole srede obnovila polemiko proti nam in sicer radi vprašanja o razmerju med Jugoslovani in sedanjo večino v državnem zboru. V začetno točko tem ponovljenim izvajanjem pa jej je izjava v »Süd- steierische Post«, da, akopprav se ne more prav sprijazniti z omahovanjem nekaterih slovenskih li- stov, se jej — »Posti« namreč — to vendar vidi

umevno, ker nevspehi sedanje politike za narod slovenski vedno očitneje stopajo na dan, vzlic temu, da so slovenski poslanci zvesto stali na strani ve- čine. Jedno je — tako je menil mariborski list — ako kdo že ima vse obstojne pogoje, vse drugo pa, ako si mora še le prizadevati za-nje in v tem položaju so ravno Slovenci.

»Politik« očita mariborskemu listu, da se je s to izjavo oddaljil od prepornega objekta, kajti članek v Čzasu da ni kritikal razmerje Sloven- cev do vlade, ampak napad »Edinosti« na poljsko delegacijo. V tem pa da ima organ poljskega kluba odločno prav. Če tudi slovenski poslanci ne bi pripadali k večini, da bi bilo takov napad najod- ločneje obsojati že se stališču slovanske vzajemno- sti. Tembolj da ga treba obsojati sedaj, ko sta oba naroda člena desnica.

Le nekoliko besed odgovora. »Politiki« no- čemo očitati, da se oddaljuje od predmeta, pač pa da ga zasukava. Za nas — kakor iskrene Slovane — se prepri ne more sukati o tem, da-li je nače- loma odobravati zvezo Slovenceem s Poljaki, ampak o tem, da-li je možno Jugoslovanom še nadalje ostati v večini, ako ista ostaja pasivna nasproti postopanju vlade z nami Ju- goslovani?! Ali večina ni prav čisto nič pove- zana z sedanjo vlado — in v tem slučaju je pač ne more biti nič ležeče na obstanku sedanje vlade; ali pa je povezana — potem pa mora imeti tudi pri- meren upliv na vlado — vsaj tolik, da more preprečiti postopanje, ki znači ostenativno žaljenje in zapostavljanje jedne skupine večine. Tertium non datur. In sosebno sedaj, po dogodkih v Celju, je uničena možnost, da bi mi ostali v večini, ako ista ne prisili vlade: ali da odstopi, ali da nam da zadoščenja.

»Politik« je tudi zagrešila neslano malico, da nas je vsopredila s poljskim »Slovo«. To bi bila prav lahko opustila. »Slovo« je organ sovražnikov poljskega naroda in vseh Slovanov in podružnica dunajske »Neue Freie Press«, »Edinost« pa je — vsaj do sedaj še — pripoznano glasilo pol. društva onih tržaških Slovencev, ki so celó na glasu nekega slovanskega radikalizma. Mi se morda ne vjemamo s taktiko voditeljev tega ali onega slovanskega ple- mena, ali da bi mi služili sovražnikom slo- vanstva — ne, to je res pre — neslano. »Politik« vedi, da marsikatera primera ne le da šepa, ampak je tudi žaljiva.

Domače vesti.

Prvi pisarniški izpit na tukajšnjem višem deželni sodišču je napravil s prav dobrim vspe- hom g. Franc Josip Sever. Čestitamo.

Anarhija v Celju. O divjaštvu celjskih Nemcev brzojavljajo »Slov. Narodu« dne 11. t. m.:

»Celjsko nemčurstvo je sinoči s pomočjo naj- jetih, iz Grada poklicanih buršev in svojih pla- čanih barab napravilo revolto. Na stotine ljudi je pridlo pred dr. Seraca hišo. Faki n a ž a je hišo dobre četrt ure s kamni bombardirala. Razbila je vsa okna. Kamenje je kakor toča pa- dalo v stanovanje. Redarji so bili navzočni in so vse to videli. Množica, ki je v tem močno narasla, je tulila: »Smrt Slovenceem«, »Pobijte slovenske pse« ter prepevaje »Wacht am Rhein« in »Bismarcklied« drla proti »Narodnemu domu«. Tudi tu je druhal pobila šipe in poskušala ulo- miti v poslopje, da je demolira. Redarji so bili navzočni. Pred glavarstvom je druhal kričala: »Pe- reat Oe« in »Heil Alldeuschland«. Pri opatu so puntarji razbili vsa okna in posku- šali ulomiti v hišo. Bombardirali so tudi vikarjevo stanovanje s kamni, druhal je bila oborožena s poleni in noži. Noben Slovenec ni varen življenja. Nobeden se ne upa na cesto, ker grozijo Nemei, da vsakega pobijejo, ki stopi iz hiše. Svojo sinočno revolto, na kateri ni bil nihče aretovan, so zaključili s pangermansko demonstra- cijo pred mestno hišo, kjer so vpili: »Nieder mit H« in prepevali »Die Wacht am Rhein«. Slovenci so oblastva pravočasno opozorili, kaj se pripravljajo, in prosili varstva Danes popoldne hočejo Nemei po javnem koncertu zopet naskočiti slovenske hiše. Pojavljajo se že znani raz- grajači in delajo priprave«.

Veliki so v — smešnem. Včeraj okolo po- ludne se je dogodil na oglu lesnega trga in corsa

prizor, ki je vzbudil v nas dvojno čustvo hkratu: zavrelo nam je v žilah in smejala smo se!

Tam na oglu je stalo neko dekle iz Škedenja. Držalo je v roki jerbas, v katerem je bilo še par komadičev kruha na prodajo. In to dekle je storilo erimen laesae majestatis na — italijanstvu v Trstu, ker je kosti svojega slovenskega rojstva preblizo primaknilo k njih laškemu corsu. To je klicalo po maščevanju, to je zahtevalo stroge kazni. In prišla sta maščevalea — dve marejalski prikazni — in varuha zakonov veličanstva tržaškega lahonstva. Prišla sta in — zmagala. Brr... Dekle je jokalo, je prosilo, je dvigalo roke. Nič ni pomagalo: prestrašena, da se je tresla kakor bilka na vodi, je morala ž njima.

In v naših žilah je vrelo, ko smo se spominjali hkratu, kako je vse dovoljeno onim drugim, kako delajo, kar hočejo, po vsem mestu, oni iz dežele lakote in polente. Taka strogość z ubogo žensko!

Prav je imela tista žena, ki je kričala: Denimo, da bi bila ta revica žena in bodoča — mati, kakih posledic bi lahko bilo zanjo in rodbino, po takem prizoru!

In potem smo se vendar morali smejeti. Niti admiral Dewey se ni držal tako možko, ko je zdrobil špansko brodovje, kakor sta se držala marejalska moža, ko sta po najslavnejši ulici, ki je že videla toliko slavnih manifestacij, vlekla za seboj svoji troje: jeden slabotno ž nšče za roko, drugi pa — jerbas. Njiju zmaga je bila sijajna, popolna... nov velik čin v obrambo italijanstva tržaškega — — — !!

Blagoslovljen bodi dan, ko se je dogodil ta — velik čin!

Kdo je izzvallec po nazorih «Poccolo»? To smo pokazali že včeraj z nekaterimi izgledi. Danes pripoveduje n. pr. zopet, kako so nemški burši navlaš prišli iz Gradea v Celje, da — «pozdravijo» češke dijake, a daje temu pisanju naslov — slovanske provokacije!! Torej to je po «Piccolovem» slovanska demonstracija, ako so nemški burši od daleč prišli z namenom, da bodo pretrepali slovanske dijake! To je logika, vredna vseh — bab na stari «reni».

Čast vrlenu možu! Iz Barkovelj nam pišejo: Minolo nedeljo se je v naši župni cerkvi delilo otročičem prvo sv. obhajilo. Dekle so bila vsa v narodni noši. Pred sv. mašo se je naš obče spoštovani župe-upravitelj Guština postavil kraj krstnega kamena, a otroci so se razvrstili okolo njega. Tu je gospod duhovnik izustil primeren govor, ki je do solz ganil ne le otročiče, ampak tudi odrasčene, katerih je bila cerkev polna.

Mej mašo je imel naš dušni pastir drug govor, v katerem je opominjal otročiče, naj nikar in nikdar ne pozabijo na Boga, a ostanejo da naj zvesti tudi svojemu rodu. Ta opomin je napravil globok utis, sosebno na vse odrasčene.

Sploh je bilo to cerkvena slavnost, kakoršnje še nismo doživeli v Barkovljah ob enakih prilikah. Res, redki so duhovniki, ki bi znali toli divno spajati v soglasje svoj svečeniški poklic z skrbjo za častni blagor naroda. Zato pa so simpatije, ki jih uživa med nami veleč. g. Guština, splošne in najiskreneje. In mi smo uverjeni, da blagi mož občuti to našoljubezan kakor najlepše plačilo za svoj trud in skrb. Čast takemu možu! Na njem se vzgledujte vsi duhovniki in uverite se, da: naroden bodi duhovnik, ako hočeš, da bo narod s teboj!

Zil duhovni v občini Pomjanski. Pišejo nam: Odkar je zatisnil «trudne» oči bivši mogočnik Pomjanski, Škorjane, nastopil je kakor zli duh te občine Napoleon Malaparte, povsod okrog dobro znana oseba. Le-ta je vodil, kakor oblastnež pomjanski, vso politiko te občine, «se-ve-da v laškem» smislu. Mož pa se je »obrabil«. Iz Napoleona Malaparte, ostalo je le še Malaparte in še ta se ima kmalu izgubiti. Kolika nevhvaležnost tega sveta!

Nekedaj vse, mora se sedaj odrekati vsemu! Na zadnjih občinskih volitvah v Pomjanu se je izdala parola: «Ako volite Napoleona v občinski odbor, ne bom se brigal dalje za vas!» Tako je dejal tretji zli duh, bodoči župan pomjanski, signor Antonio Bartolich. Od dobro informovane osebe iz Kopra smo čuli, da naš utok proti občinskim nezakonitostim (izraz «volitev» bi ne bil na svojem mestu, ker to ni bila volitev, ampak naravnost rečeno nezakonitost) je odvržen in da se ima potrditi može, izvoljene v Pomjanu. Ti moj Bog! Nihče

jih ne mara, izvoljeni so večinoma ljudje silno dvomljive vrednosti, in vendar imajo ukazovati v občini pomjanski. —

Naj bo! Mi ostanemo hladnega srea, ko ima vladati občino tudi tretji zli duh — Bartolich. Eno pa je in ostane pribito: Bartolich hoče absolutno vladati v občini. Tako je prav! Pravica je danes že tako redka stvar: izvoljen «po svoje», naj še ukazuje «po svoje». Zadnji cerkveni shod v Krkaveh je pokazal, kam da plovemo. Tik cerkve zastava z napisom «Viva l' Istria», zastava s kozo, pač dosti dokazujeta predrznost, ki ima vladati v bodočem občinskem odboru v Pomjanu. In vsemu temu gre na roko tudi e. kr. vlada. Mi ne pričakujemo drugega nego popolno — brezvladje. Možje, izvoljeni v Pomjanu, pač nimajo drugega, nego popolno mrzjenje poštenega prebivalstva v občini, nobene veljave, pa tudi ne dobre volje za vodstvo občinske uprave po zakonih. In mi?! Mi naj trpimo še nadalje, ali vprašati smemo: koliko časa še? Nismo-li dovolj trpeli pod dvema zlima duhovoma? Sedaj nas ne tepe še tretji, ki je tem hujši, čim dalje je že »praktikant« v Pomjanu?! Res nas pripravljate za Italijo, ali rajši — — —

Kedve Abbas paša, ki je te dni prišel na svoj jahti «Safa-el-Bar» v naše mesto, je odpoval s spremstvom na Dunaj. Jahta ga počaka v našem pristanišču, da se vrne.

Nadzorniki »Delalskega podp. društva« so vabljeni v sejo, ki bo v nedeljo dne 13. t. m. ob 10. uri zjutraj v društvenih prostorih.

Anton Čevna,
načelnik.

Jutri bo koncert »Kola« na vrtu družbinih zavodov pri sv. Jakobu! Začetek ob 5. uri. Prepričani smo, da bo udeležba velika. Na svidenje torej!

«Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Istro» v Podgradu vabi na veselico, katera bo v četrtek dne 17. avgusta v prostorih gosp. Drag. Vičiča v Podgradu v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.

Vspored: 1. Farkaš: «Liepa naša domovino, udarja domači tamburaški zbor. 2. Nagovor predsednice. 3. Farkaš: «Karišnik hrvatskih popjevaka», tamb. zbor. 4. Nastop čarovnika iz Perzije. 5. ** «Menelikov marš», tamb. zbor. 6. «Učeneca potujeta v Ameriko», igrokaz v dveh dejanjih. 7. Farkaš: «Vienac hrvatskih pjesama», tamb. zbor. 8. Farkaš: «Naprej zastava Slave», tamb. zbor. 9. Šaljivo srečolovstvo. Potem svobodna zabava.

Ustopenina 20 nč., sedeži 10 nč. Darovi in preplačila se bodo vsprejemali hvaležno. Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

K najobilnejši udeležbi uljudno vabi odbor.

«Povzem» pošljemo vabilo v «trgovsko kavarno».

Vojaško veteransko društvo v Kanalu bo imelo v nedeljo dne 20. t. m. tombolo in potem ples. Čisti dobiček je namenjen za nabavo nove zastave društvu.

V Opatiji je bilo glasom imenika, izdanega dne 10. t. m., od 1. septembra 1898. leta 7674 strank s 13.658 osebami. Dne 7. t. m. je bilo v zdravilišču 1179 gostov. — Za svečanosti o priliki rojstnega dne cesarja se delajo velike priprave.

Dražbe premičnin. V poned., dne 14. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Mar. Magd. Zgor. št. 28, hišna oprava; v ulici 201, 47, 264, 159, 162, živina; v ulici Nuova št. 13, hišna oprava; v ulici Merento veečio št. 3, sladkor; v ulici Stadion št. 20, hišna oprava; v ulici del Moro 4 in 7, železna blagajnica, oprava v zalogi (štacuni), jestvine in hišna oprava; Sv. Mar. Magd. Zgor. št. 261, ena krava.

Izpred naših sodišč. Včeraj predpoludne sta bila na tuk. deželnem sodišču obsojena Ivan Furlan v 8-mesečno in Martin Kosmina v 4-mesečno ječo, ker sta dne 22. januarja t. l. pretrepala nekega Alojzija T. ter ga težko ranila na glavi. Oba sta priznala svojo krivdo.

Ivan Schinda, natakár v hotelu »Stefanija« v Opatiji, je dobil 4 mesece, ker je ukrad Andreju Wulzu, svojemu drugu, ki je spal ž njim v isti sobi, novčarko s 25 glđ. Tudi ta je priznal krivdo.

Tatvina. Josipu Ursiču so včeraj v jutro neznan tatje odnesli iz omare v njegovem stanovanju na Barrieri št. 35 znesek 70 glđ. S ponarejenim ključem so si odprli sobo.

Kolesar povozil dečka. Včeraj popoldne je trčil neznan kolesar na Barrieri v 7-letnega Edvarda Zoratti iz ulice S. Sergio št. 4 ter ga vrgel na tla. Tudi kolesar je padel, a se kmalu zopet vspel na bicikelj ter izgubil, dočim so poškodovanega dočka spravili na rešilno postajo.

«Povzem» Iz Bazovice se nam piše: Z velikim veseljem smo čitali, da bo »Povz« lezel v Sežano preko naše vaši.

Mi smo že najprej do solz veseli na taki časti, ki nas čaka. Želeli bi pa vendar, da bi se svetovno-znani »Povz« vsaj nekaj mokrih minut hladil v senci pod našo »Lipo«, kjer rase prav lepa in zelena salata, s katero bi si nabavil potrebnih penecih slin.

«Povz brez patent».

Tega ne bo nikoli (je rekel »Povz«), da bi lezel mimo kake vejnate sence, ne da bi »pofrišal« svoje suhe hiše; toliko manj jutri v Bazovici, ki štrli 367 metrov nad jadransko lužo.

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Celje 11. Slovenci so zahtevali telegrafičnim potom varstva od predsednika ministerstva grofa Thuna in namestnika grofa Clary-ja. Za demonstracije je odgovoren mestni svet. Govori se o razpustu istega. Slovenci zahtevajo dovoljenje, da smejo nositi orožje.

Dunaj 12. Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je minolo noč odpotoval v Isl.

Madrid 11. Uradni list objavlja razsodbo najvišjega vojnega sodišča o predaji mesta Santiago de Cuba. Vsi generali in častniki-poveljniki so oproščeni obtožbe. Ob enem se je zaukazala preiskava, da se dožene, kdo je odgovoren v tej stvari.

Belgrad 11. Kralj Aleksander, Milan in vsi ministri so odpotovali v Niš. Kakor se čuje, hočejo te dni sklicati skupščino v izrednozasedanje. Genčić, dosedanji zastopnik vlade v narodni banki, je imenovan ministrom za notranje stvari, a finančni minister Petrović je prevzel začasno vodstvo trgovinskega ministerstva. Oficijelno se zatrjuje, da sta dotična ministra odstopila zaradi bolezni.

Pariz 12. Derouleda so danes zjutraj zaprli na nekem posestvu blizu Pariza.

London 12. Delajo se priprave, da se 12.000 vojakov odpošlje v južno Afriko. Mnogo transportnih parnikov je pripravljenih v indijskem vodovju. V slučaju vojne s Transvaalom bodo vkreovali transporte hkratu v Bombaju, Kurahce-u in Kalkuti.

Rennes 12. Razprava proti Dreyfusu se je pričela ob 7. uri 24 minut zjutraj. Dreyfus je pojašnjeval, kako je prišel do prepisa bordero-a, ki so ga našli v podšitkih njegove suknje. Potem so na zahtevo vladnega komisarja čitali poročilo o prevažanju Dreyfusa z otoka Ré. Poročilo pravi, da je Dreyfuss večkrat sedel na klopi in točil solze. Nikdo ga ni smel obgovoriti. Potem se je začelo zaslišavanje prič.

Anton Širca
GORICA
Nunska ulica št. 12.

Konsumna zaloga olja

razpošiljatve iz glavnih pridelkov od 5 litrov naprej (pristo Gorica).

Olje jedilno fino	32 nč.
„ dalmatinsko	36 „
„ istrsko	40 „
„ namizno Ia	44 „
„ „ najfinejše	48 „
„ „ extra	56 „
„ „ specialitetno	60 „
„ Posebno za cerkveno luč	38 „

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien) Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana novovrstna lesena zastirala (Rouleaux), zatvornice in oboknice na valjček. — Cenik gratis.

Agentje

— privatne odjemalce se iščejo. —

Proda se takoj

pod zelo ugodnimi pogoji

veliko poslopje

hiša z štalo in hlevom, z veliko ledenico in velikanskim vrtom, zasajenim s sadnim drevjem in obdelanim, ob glavni cesti, tik železnice, na Notranjskem, kjer se blizu 30 let izvršuje obrt krčmarjenja, in je tudi zelo pripravno za prodajalno, tobakarno, razne depozite itd.

Proda se tudi lahko na obroke proti intabulaciji.

Natančneje poizvedbe daje
Fran Kocmur v Ljubljani, Breg št. 20.

Pozor!!

Podpisani ima čast naznaniti slav. občinstvu, da je prevzel

trgovino jestvin Godnik Ivan-a
v Barkovljah (bivša Subanova) hiša Butti.

Trgovina je popolnoma prenovljena in oskrbljena z vsemi predmeti, spadajočimi v to stroko. Posebno pa priporoča bogato zalogo vsakovrstne moke, olja, mila (žajfe) kave, sladkorja itd. itd.

Vse prodajam po najnižjih cenah, tako, da se ne bojim konkurence.

Priporočajoč se slav. občinstvu se beležim
udani
Benedikt Colognati

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dru. Lapoponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897, podelili naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Ime novani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehim **Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katera krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri „**Angelu**“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izd. lovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 n. vr., po 24 stekleničic za gl. 2.40, do 36 stekl. za gl. 3.50, po 75 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne črez 5 kl. težak), pa 110 za gl. 10.30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Kolesa „SLAVIJA“

(bicikli)

so najboljši češke znamke. Izvrsten material, najsklebejše delo, lahke tek, okusna oprava in primerna cena so nedosegljive lastnosti teh koles.

Tovarna biciklov in motorov „**SLAVIJA**“
Lawrin & Klement
v Mladé Boleslavi.

Največji češki zavod te vrste.

Abiturijent,

kateri je napravil letos z dobrim uspehom zrelostni izpit, bi prevzel v mestu ali na deželni mesto

xx xx xx domačega učitelja xx

Ponudbe pod naslovom: „**Abiturijent, Gorica (Görz), via Usina 18.**“

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, II. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne ulege se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Izdelovatelj
M. HRNJAK, lekar

Pozor!
pravi
Clavén
nosi to
varstveno
znamko

Se kupi
v vseh
lekarnah
in
drogerijah

Clavén

1 lonček 60 nč., s pošto 75.
Edino gotovo delujoče sredstvo
„CLAVÉN“

s katerim si v 3—5 dneh brez bolečin in za vedno ozdravi kurja ošesa, ozeblino, trdo kožo, bradavice, žulji, od znojva vnjene noge, ubod bčele, ose, komarja in drugega mrčesa.

Razpošilja se samo proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Prekupovalci dobe velik popust!!
Glavna podružnica za Istru: lek. I. Seravallo, Trst.

Glavna podrž. za Avstro-Ogorsko: lek. A. Winger, Zagreb
Ulica 12 Skladnjača v Zagrebu; lek. H. Brodovjin,
Pecelinovski Varošini; F. Riedl, Petrinja; V. Pauer, Trst; Seravallo, Budapest; Kozelj, Zagreb.

Proda se

v sredini mesta dobro vpeljana trgovina z oljem radi izseljenja in tudi dobro vpeljana gostilna. Cena po dogovoru. Poprašati pri Hočevarju. Kavarna »Fabris« Trst.

Javna dražba.

Dne 17. t. m. ob 10. uri dopoldne vršila se bo

po javni dražbi prodaja različnega mešanega blaga iz prodajalnice v hiši gosp. dra. Ostertag-a v Sežani.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutsegasse 8.**

Tvrška M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim odjemaleem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z mnogobrojnim povsem novim blagom po brezkonkurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal , moderno risanje, barve garantirane	po 15 nč.
Fini perkal za srajce	24 "
Oxford , barve garantirane	19 "
Francozki sateni	28 "
Piquet , barvan in izdelan za obleke	26 "
Perkalin za podloge vseh barvah	10 "
Blago močno za podloge vseh barvah	15 "
Blago za ženske obleke dvojna širina od 23 nč. naprej	
„ moške obleke širina 150 cm.	90 "
Alpagasör ni za ženske obleke velik izbor	50 "
Kotenina	13 "
„ bela	21 "
Navidezno platno	15 "
Platno čisto laneno	22 "
„ za rjuhe dvojna širina	45 "
Mušolin bel prve vrste	16 "
Chiffon za srajce	18 "
Srajce za gospode, velik izbor belih in barvane	90 "
Srajce za gospe	50 "
Moderoi , zadnji kraj	60 "

Velik izbor

trakov, šipk, bordur, vezenj, svilu in različnih garnitur ter vseh drobnarij za šivilje in modistinje. — Vsprejemajo se naročbe moških oblek po meri in najnižjih cenah.

Velik izbor biaga za narodne zastave in narodnih trakov po najnižjih cenah.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji; ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897.	Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897.	28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.)	343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 police za glavnico od	67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.
Via del Teatro št. 1, „**Tergesteo**“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.